

Lausunto

06.03.2026

Asia: VN/27266/2024

Lausuntopyyntö pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskevasta työryhmämietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliä koskevista ehdotuksista

Pidämme erittäin kannatettavana, että oikeus perusmaksutiliin laajennetaan koskemaan mikro- ja pienyrityksiä, elinkeinonharjoittajia, yhdistyksiä, säätiöitä ja yhteisuuksia (kuten esim. tiekunnat ja vesiosuuskunnat). Kyse on välttämättömyyspalvelusta.

Kannatamme Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry:n omassa lausunnossaan nostamaa asiaa, että huomioidaan yhteiskunnallisten yritysten erilaiset yritysmuodot (mm. osakeyhtiöt, osuuskunnat, yhdistykset tai säätiöt) ja peruspankkipalvelujen tulisin kohdistua kaikkiin toimintamuotoihin. Alueellisen tasa-arvon näkökulmasta asia koskee erityisesti maaseudun paikallistoimijoiden yritystoimintaa, jonka muotona on usein yleishyödyllinen osakeyhtiö, osuuskunta tai elinkeinotoimintaa tekevä yhdistys.

Oikeus peruspankkipalveluihin ja tilin avaamiseen parantaa pienten yritysten ja yhdistysten toimintaedellytyksiä ja toimijoiden yhdenvertaisuutta. Pienten yhdistysten ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden pankkiasiointiin liittyviä näkökulmia on listattu selkeästi mm. Suomen Kotiseutuliiton lausunnossa ja kannatamme niitä.

Suunniteltu uudistus voi vaikuttaa myönteisesti etenkin maahanmuuttajataustaisiin yrityksiin ja helpottaa uuden liiketoiminnan käynnistämistä. Pankkipalvelun mahdolliselle epäämiselle on annettava selkeät perustelut. Riskiperustelujen tulee pohjautua riittävään ja oikeasuhtaiseen tapauskohtaiseen arviointiin.

2. Huomionne asiakaspalvelua koskevista ehdotuksista

Pankkipalvelujen saavutettavuudessa on kiinnitettävä huomioita myös pankkipalveluverkoston harventumisen vaikutuksiin sekä eri puolilla Suomea (esim. maaseutualueet, harvaan asutut alueet) että erilaisten asiakasryhmien huomioimisessa (esim. ikääntyneet ihmiset, maahanmuuttajat). Jos palveluiden saatavuudessa tukeudutaan digitaalisiin palveluihin, niin saavutettavuuden tueksi tulisi kehittää pankkipalvelujen tarjontaan uusia, yhdenvertaisuutta varmistavia ratkaisuja.

Käsittelyaikojen osalta päätöksentekoa pankkitilin avaamisesta tulee sujuvoittaa mm. siten, että ulkomailta tulleen työntekijän palkka on mahdollista maksaa kohtuullisessa/tavoitellussa aikataulussa.

3. Huomionne muista esityksen yhteydessä arvioiduista aiheista (esim. yhdenvertaisuus, raportointi, jatkoselvittävät aihekokonaisuudet)

Yritysassiakkaina kohdeltaville pienille yhdistyksille (myös yhteisetuksille) pankkipalvelut voivat olla toiminnan laajuuteen nähden suhteettoman kalliita. Saatavuuden ohella pankkipalvelujen kohtuullinen hinnoittelu on tärkeää.

Kansalaisille korostetaan käteisrahan merkitystä poikkeustilanteisiin varautumisen näkökulmasta. Käteisen käytettävyys koskee siis pankkipalvelujen lisäksi yrityksiä ja yksittäisiä kuluttajia.

4. Halutessanne voitte jättää tähän muita huomioita

Maaseutuyhteisöjen lainoitukseen liittyen on tullut esille, että pankit eivät mielellään lainoita esim. osuuskuntia mm. sen vuoksi, että osuuskunnalla ei ole nimettyjä vastuuhenkilöitä, jotka olisivat henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen toiminnasta. Osuuskuntatoiminta on kuitenkin maaseudulla hyvin merkittävä yhtiömuoto erilaisten yhteisöllisten yritysten toiminnassa. Yksi mahdollisuus maaseudun yhteisöjen kohtuuhintaisen lainoituksen edistämiseksi voisi olla se, että maaseudun osuuskunnat ja pienyritykset voisivat saada korkotukilainaa vastaavaan tapaan kuin maatilat sukupolvenvaihdoksessa. Tämä voisi tukea myös yhteisöjen mahdollisuuksia kehittää paikallisyhteisöjen yritystoimintaa.

Yksi ongelma erityisesti yhteisetuksien yhteydessä on Y-tunnuksen tarve, vaikka viranomaiset ovat voineet tehdä myös muita rekisteröintitunnuksia, joilla ne voidaan tunnistaa. Y-tunnuksen myötä ko. tahon status ja sen mukainen kohtelu muuttuu. Hallinnollista taakkaa ei ole syytä kasvattaa.

Lausunnonantaja TUUMA27 on maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman 2021–2027 ja maaseutupoliitiikan neuvoston MANE:n tehtävien toteuttamista tukeva verkostohanke, joka keskittyy erityisesti osaavan työvoiman, maaseudun palvelurakenteiden ja uudistuvan yrittäjyyden sekä aluetalouden näkökulmiin. TUUMA27-verkostohanketta toteuttaa Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti.

Töyli Päivi

Maaseutupolitiikan Työn ja yrittäjyyden uudet mahdollisuudet
maaseutualueilla -verkosto (TUUMA27-verkosto)